

תוכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר-קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי - תיקון החלטת ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. במקום סעיף 11(ד) להחלטת הממשלה מס' 1416 מיום 02.05.2022 שעניינה "תוכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר-קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי", כפי שהתווסף בסעיף 14 להחלטת הממשלה מס' 3630 מיום 14.12.2025, יבוא :

"11(ד) להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להקצות 15 מלש"ח בשנת 2026 בחלוקה שווה בין רשויות ההחלטה, לתמיכה בפעילויות לחיזוק התשתיות הקהילתיות, הצטיידות ומענים תומכים בקהילה. לצורך כך, בשנת 2026, יקצה משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 2 מלש"ח מתקציבו, משרד ראש הממשלה יקצה מתקציבו 5 מלש"ח, שאותם יעביר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ו-8 מלש"ח יוקצו למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בשנת 2026 מהמקור האמור בסעיף 16 להחלטה".

2. בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך יישום החלטה זו, יקצו בשנת 2026 משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי מתקציבו סך של 2 מלש"ח, משרד ראש הממשלה מתקציבו סך של 5 מלש"ח ועוד 8 מלש"ח יוקצו מהמקור האמור בסעיף 16 להחלטה.

3. עד לאישורו בכנסת של התקציב לשנת 2026, ביצוע התקציב לפי החלטה זו כפוף להוראות סעיף 33 לחוק יסוד : משק המדינה ולהוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

עדיפות לאומית

החלטה זו מבוססת על השיקולים והנימוקים שביסוד החלטת ממשלה מס' 1416, כפי שעודכנו בהחלטת ממשלה מס' 3630, לפי פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 שעניינו עדיפות לאומית.

דברי הסבר

רקע כללי

במסגרת החלטת ממשלה 3630, התווסף להחלטת ממשלה מס' 1416 סעיף 11(ד) כדלקמן:

"להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להקצות 5 מלש"ח בשנת 2025 ו-10 מלש"ח בשנת 2026 בחלוקה שווה בין רשויות ההחלטה, לתמיכה בפעילות לחיזוק התשתיות הקהילתיות. לצורך כך יקצה משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 2 מלש"ח ממקורותיו בשנת 2026, משרד ראש הממשלה יעביר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 5 מלש"ח בשנת 2025 ו-8 מלש"ח יוקצו למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בשנת 2026 מהמקור האמור בסעיף 16 להחלטה".

החלטת ממשלה 3630 התקבלה באמצע דצמבר 2025. נוכח לוחות הזמנים הקצרים עד לסיום שנת התקציב 2025, לא הסתייעה העברה התקציב ממשרד ראש הממשלה למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בסך 5 מלש"ח בשנת 2025.

לפיכך, מוצע כעת כי משרד ראש הממשלה יעביר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי את הסכום האמור בשנת 2026.

בנוסף, על רקע נסיבות מבצע "שאגת הארי" ועל מנת לאפשר ניצול תקציבי מקסימלי לטובת כלל רשויות ההחלטה, מוצע להרחיב את המענים הכלולים בסעיף כך שיתאפשרו מענים נוספים התומכים ומחזקים את הקהילה. יובהר, כנהוג וכמקובל, מבחני התמיכה לטובת המענים יעשו בכפוף לכך שלא יהיה כפל מימון.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

כמפורט בהצעת ההחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי – תומך

שר האוצר - תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 3630 מיום 14.12.2025

החלטת ממשלה מס' 1416 מיום 08.05.2022

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים*

סיווג ראשי: 01ביצוע

סיווג משני: 02חברה וכלכלה

תחום פעולה עיקרי: פיתוח מרחבי

מגיש: ראש הממשלה

ו' בניסן התשפ"ו

24 במרץ 2026

היועצת המשפטית

ירושלים, ו' בניסן התשפ"ו

24 במרס 2026

סימוכין: 7885367182

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: תוכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר-קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי – תיקון החלטת ממשלה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

בהחלטת ממשלה מס' 1416 מיום 8.5.2022 אושרה "תכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי" לטובת מימוש פוטנציאל קליטת האוכלוסייה בהם, וחיזוקם כעוגן מרחבי אטרקטיבי שיספק שירותים ליישובים החדשים שבתכנון באזור הנגב המזרחי. זאת, תוך הכרזה על ערד, דימונה, מצפה רמון וירוחם כיישובים בעלי עדיפות לאומית, ועל אשכול רשויות נגב מזרחי כבעל עדיפות לאומית לעניין החלטה זו, ותוך קביעת כלי סיוע בהתאם למימוש מטרות ההחלטה (להלן – **החלטה 1416 והתכנית**).

החלטה 1416 התקבלה בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן – **החוק**). סעיף 151 לחוק קובע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או ישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית על בסיס השיקולים המנויים בחוק, ובהסתמך על נתונים תומכים שיפורטו. בהחלטה 1416, בין היתר, הוכרזו רשויות ההחלטה – ערד, דימונה, מצפה רמון וירוחם – כיישובים בעלי עדיפות לאומית, בהתבסס על שיקולים של תכנון פריסת אוכלוסייה (סעיף 151(ב)(3) לחוק), מיקומו הגאוגרפי של האזור או היישוב והמרחק שלו מריכוזי אוכלוסייה וממרכז הארץ (סעיף 151(ב)(4) לחוק), וחוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים בו (סעיף 151(ב)(2) לחוק), הכל כמפורט בפרק העדיפות הלאומית להחלטה 1416.

בהחלטת ממשלה מס' 3630 מיום 14.12.2025 בנושא "תכנית לעידוד צמיחה דמוגרפית ופיתוח כלכלי בר קיימא ביישובים באזור הנגב המזרחי – תיקון החלטת ממשלה" (להלן – **החלטה 3630**) הוחלט לעדכן ולטייב סעיפים קיימים בהחלטה 1416 וכן להוסיף סעיפים חדשים בהתאם לצרכים מעודכנים שעלו מאז החל יישום החלטה 1416, וזאת כדי להגביר את ישימותה של התכנית.

כפי ששוקף בחוות הדעת המשפטיות, היישום במשרדים השונים לווה על פי העניין על ידי היועצים המשפטיים הרלוונטיים.

בין היתר, בהחלטה 3630, התווסף להחלטה 1416 סעיף 11(ד) כדלקמן: "להנחות את משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי להקצות 5 מלש"ח בשנת 2025 ו-10 מלש"ח בשנת 2026 בחלוקה שווה בין רשויות ההחלטה, לתמיכה בפעילות לחיזוק התשתיות הקהילתיות. לצורך כך יקצה משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 2 מלש"ח ממקורותיו בשנת 2026, משרד ראש הממשלה יעביר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 5 מלש"ח בשנת 2025 ו-8 מלש"ח יוקצו למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בשנת 2026 מהמקור האמור בסעיף 16 להחלטה".

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה דנן, החלטת ממשלה 3630 התקבלה באמצע חודש דצמבר 2025. נוכח לוחות הזמנים הקצרים עד לסיום שנת התקציב 2025, העברת התקציב ממשרד ראש הממשלה למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי בסך 5 מלש"ח בשנת 2025 טרם בוצעה.

היועצת המשפטית

לפיכך, מוצע כעת כי משרד ראש הממשלה יעביר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי את הסכום האמור בשנת 2026. בנוסף, על רקע נסיבות מבצע "שאגת הארי" ועל מנת לאפשר ניצול תקציבי מקסימלי לטובת כלל רשויות ההחלטה, מוצע להרחיב את המענים הכלולים בסעיף, כך שיתאפשר מתן מענים נוספים התומכים ומחזקים את הקהילה. כפי שנמסר מגורמי המקצוע במשרד לפיתוח הנגב והגליל, המענים האמורים הם הצטיידות בציוד שעשוי לסייע לקהילה בשוטף או בחירום, שדרוג, ריהוט וציוד למרחבים הקהילתיים, ציוד לוגיסטי לחירום, ציוד לפעילויות וכו'; מענים תומכים לקהילה - תמיכה רגשית כמו קבוצות להורים, לקשישים ולילדים להפוגה ולחוסן; ליווי אוכלוסיות מיוחדות בקהילה וכיוצ"ב. עוד נמסר מגורמי המקצוע במשרד לפיתוח הנגב והגליל כי ההתמקדות היא באוכלוסייה הכללית ובקבוצות מובחנות בקהילה, כמו מנהיגות מקומית, צעירים, בעלי מוגבלויות וכו'.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה אינה מעלה קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של משרד האוצר ומשרד הנגב והגליל, ונמסר כי אין להן הערות משפטיות להצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

אורלי פישמן אורן, עו"ד
משנה ליועצת המשפטית